

Socialstyrelsens arbete med kunskapsstyrning och nationell samverkan

2014-02-05
Jenny Rehnman,

Vad är kunskapsstyrning?

Kunskapsstyrning är en arbetsmodell för att systematiskt utveckla, använda och följa upp kunskap inom vård och omsorg.

Målet är att den bästa tillgängliga kunskapen ska genomsyra arbetet. På så sätt bidrar kunskapsstyrningen till en god vård och omsorg för alla medborgare.

Den samlade kunskapen styr och stödjer beslutsfattande på alla olika nivåer – från politiker till yrkesutövare inom vård och omsorg.

Varför behövs kunskapsstyrning?

- Mer effektivt att dela kunskap och erfarenheter nationellt än att varje kommun och landsting jobbar var och en
- Vård och omsorg på lika villkor över hela landet
- Nya metoder och kostsamma behandlingar bör utvärderas snabbt

Socialstyrelsen har en unik nationell roll i kunskapsstyrningen

- Arbetar med både vård och omsorg
- Arbetar med alla verktyg, från föreskrifter och statsbidrag till vägledningar, uppföljning och statistik
- Ger både stöd för styrning och kunskapsutveckling

Socialtjänsten i Sverige

- Stora regionala skillnader
- Kompetensfrågor
- Begränsade resurser
- Inget tydligt samband mellan kostnad och kvalitet

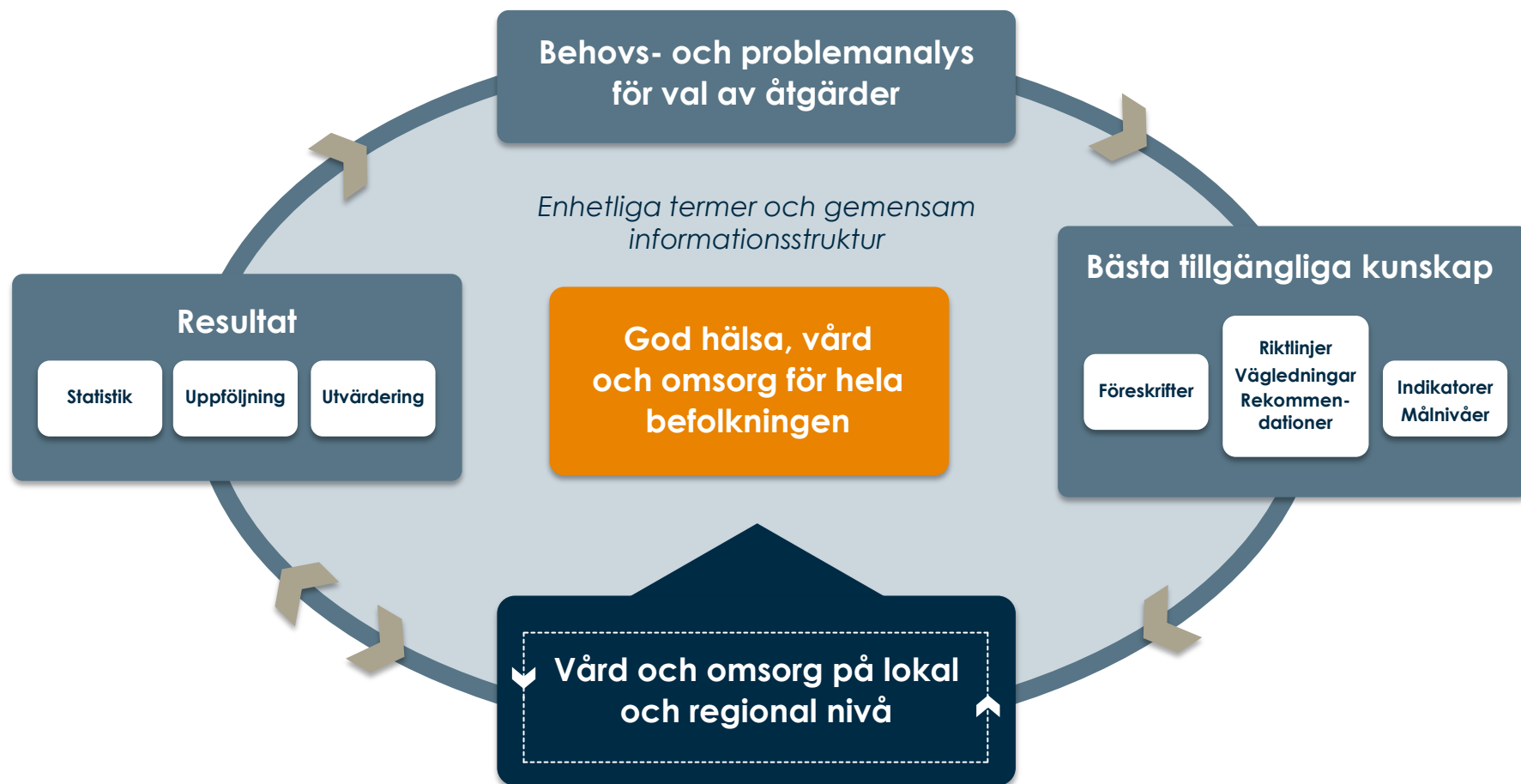
Socialstyrelsens kunskapsstyrning enligt instruktionen

- **verka** för att vård och omsorg bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet
- **ansvara** för kunskapsutveckling och -förmedling inom sitt verksamhetsområde
- **följa, analysera och rapportera** om hälsa, vård och omsorg
- **främja utvecklingen** av metoder och arbetsformer i socialt arbete och **förmedla kunskap** om verkningsfulla metoder och arbetsformer
- **ansvara** för officiell statistik för vård och omsorg
- **utforma** evidensbaserade riktlinjer för vård och omsorg
- **skapa** och **tillhandahålla** enhetliga begrepp, termer och klassifikationer
- inför beslut eller andra åtgärder som rör barn **analysera** konsekvenserna för barn och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

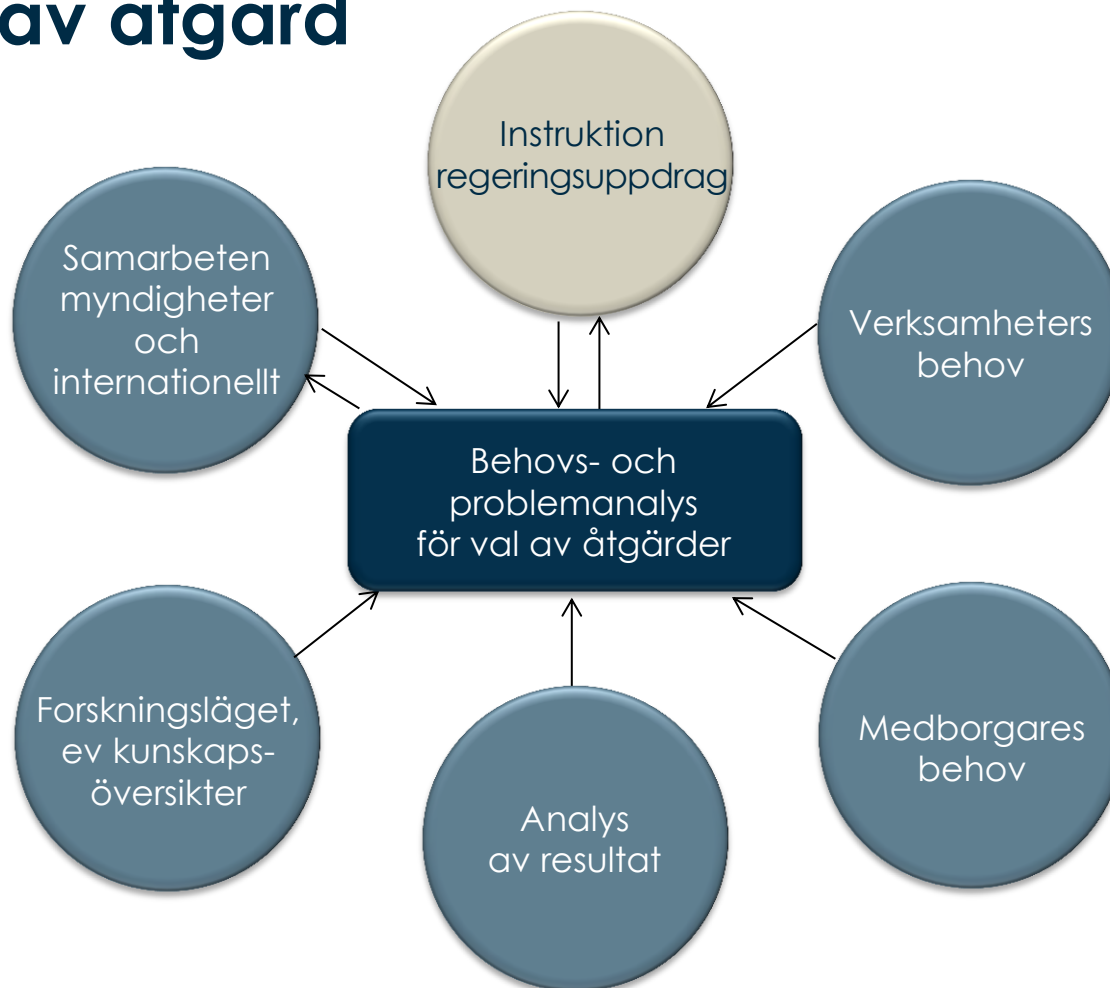
God vård och omsorg – en gemensam målsättning

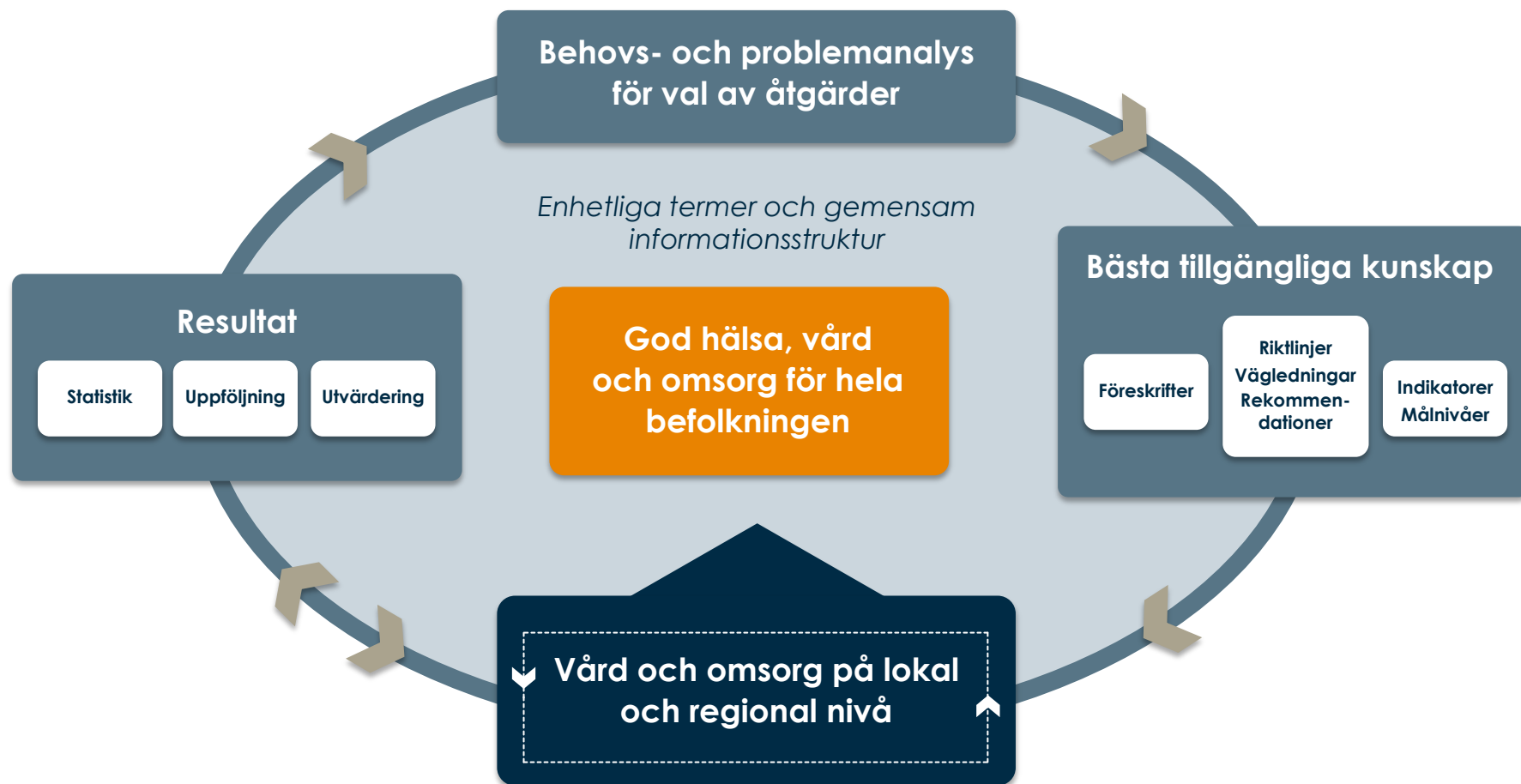
Socialstyrelsens modell för att utveckla god hälsa, vård och omsorg

Behovs- och problemanalys som grund för val av åtgärd

Socialstyrelsens modell för att utveckla god hälsa, vård och omsorg

Utveckling på lokal och regional nivå

Socialstyrelsens modell för att utveckla god hälsa, vård och omsorg

EVIDENSBASERAD PRAKTIK

(Haynes et al, 2002)

Systematiska översikter (SÖ)

- En modell för kunskapssammanställning för forskare/praktiker/beslutsfattare inom ramen för ett evidensbaserat beslutsfattande
- Tillhandahåller verktyg för att hitta rätt och bringa ordning i forskningsfloran
- Möjliggör en mer objektiv bedömning av forskningsresultat och kan därmed bidra till att reducera osäkerhet där forskare/praktiker/ beslutsfattare är oeniga
- Kan på ett tydligare sätt påvisa kunskapsluckor/brist på vetenskapligt stöd och därmed identifiera områden där det finns behov av studier
- Kunskapsstöd ska utgå ifrån bästa tillgängliga kunskap och om det är möjligt ska GRADE användas
- I alla rapporter ska det vara transparent redovisat vilket vetenskapligt stöd som uttalanden, slutsatser och rekommendationer bygger på

Nationella riktlinjer

Publicerade:

- Missbruk
- Asthma and KOL
- Hjärtsjukvård
- Cancer (prostata, colorectal, bröst och lunga)
- Demens
- Depression och ångest
- Tandvård
- Diabetes
- Sjukdomsförebyggande metoder
- Rörelseorganens sjukdomar
- Schizofreni
- Stroke

Preliminära:

- Palliativ vård

Vad är öppna jämförelser?

- Jämförelser av kvalitet, resultat och effektivitet
- Ett underlag för utveckling, uppföljning och utvärdering
- Jämförelser över tid och med andra
- Ger överblick men inga analyser
- Ger medborgare insyn och ett verktyg för det fria valet
- Arbete med officiell statistik och enhetliga begrepp och termer
- IT-system som möjliggör datainsamling

Finns för Barn- och ungdomsvård sedan 2010

Infrastruktur för kunskapsstyrning

- **Transparenta och systematiska rutiner för framtagande och implementering av**
 - Riktlinjer, vägledning och andra kunskapsunderlag
 - Skarpa beslut grundade på bästa tillgängliga kunskap
- **Systematisk uppföljning och utvärdering med stöd av**
 - gemensam informationsstruktur och terminologi, hälsodataregister, läkemedelsregister, kvalitetsregister mm.
- **Systematiskt förbättrings- och utvecklingsarbete**
- **En god kunskapsbas**
 - Ändamålsenlig grund- och tillämpad forskning
 - Ändamålsenlig grund- och specialistutbildning samt vidareutbildning för verksamheternas personal

Nationell och regional samverkan

- **Regeringens prioritering har varit att stödja huvudmännens arbete genom långsiktig kunskapsstyrning**
- **Samverkan med regionala strukturer – det finns system – men är inte tillräckligt utvecklade för Socialtjänstens behov och stöd för kunskapsstyrning**
 - överenskommelse mellan SKL och Socialdepartementet
 - Nationella samverkansgruppen för kunskapsstyrning inom Socialtjänsten (NSK-s)

Framtida utmaningar – här behöver vi utvecklas

- Uppdrag från regeringen är många
- Öppna jämförelser – kan inte ersätta välgjorda utvärderingar av effekten av metoder
- Prioritera (förarbete)
- Samlad styrning
- Stöd till implementering – kommunikation
 - Vilken roll ska vi ha?
- Samverka (huvudmän, profession och patienter, klienter, brukare)
 - Delaktighet och Legitimitet

TACK!